

Virksomhetsplan
Egga barnehage
For august 2023 – 2028

Med fokus på
«Med sekken full av gode opplevelser»

Virksomhetsplanen bygger på Lov om barnehager (2005) og Rammeplan for barnehagen (2017). Virksomhetsplanen må også sees i sammenheng med barnehagens årsplan som gis ut i oppstarten av nytt barnehageår.

Virksomhetsplan 2023-2028 er godkjent i samarbeidsutvalget 29.6.23

Innhold

PRESENTASJON AV EGGA BARNEHAGE.....	3
PLANER.....	3
BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD	4
Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg	4
Barnehagen skal ivareta barnas behov for leik.....	5
Barnehagen skal fremme danning.....	5
Barnehagen skal fremme læring.....	5
Barnehagen skal fremme vennskap og felleskap	5
Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk.....	5
BARNES MEDVIRKNING.....	6
PROGRESJON	6
FAGOMRÅDER	7
Kommunikasjon, språk og tekst.....	8
Kropp, bevegelse, mat og helse.....	9
Kunst, kultur og kreativitet.....	10
Natur, miljø og teknologi.....	11
Antall, rom og form.....	12
Etikk, religion og filosofi	12
Nærmiljø og samfunn.....	13
IKT	13
TRAFIKK	14
FYSISK AKTIVITET OG KOSTHOLD.....	14
BÆREKRAFTIG UTVIKLING	15
Fra jord til bord	15
SOSIAL KOMPETANSE.....	15
Robuste barn	15
LIKEVERD, MANGFOLD OG TOLERANSE.....	16
OMSORG OG DANNING	16
MOBBING	17
LIKESTILLING	17
OVERGANGER.....	18
OBSERVASJON, VURDERING/EVALUERING OG PLANLEGGING	18
PEDAGOGISK DOKUMENTASJON.....	18
FORELDRESAMARBEID	19
PERSONALET.....	19

PRESENTASJON AV EGGA BARNEHAGE

Egga barnehage åpnet i 2011, og vi holder til ved kunstgressbanen på Vardetun. Uteområdet vårt er stort og flott, og vi har nesten 16 mål å boltre oss på, og med flott utsikt opp til Fonnfjellet. Vi er en aktiv barnehage, mye ute og på turer, og med naturen rett utenfor gjerdet. Vi er en barnehage med 6 avdelinger og er godkjent for 100 barn. Vi har 3 småbarnsavdelinger for barn opp til 3 år (Selja, Eika og Bjørka) og 3 avdelinger for de over 3 år (Grana, Furua og Rogna). Avdelingene har et tett samarbeid, og barna blir godt kjent med hverandre.

Vår visjon er «Med sekken full av gode opplevelser». Vi ønsker å ta vare på de gode opplevelsene i hverdagen i barnehagen. Det å bli lest for, sitte i fanget hvis du har lyst til det, undre seg sammen, le og synge, tid til leik ute og inne, gode lekekamerater, turer, små (-og større) «happeninger», - ingen opplevelse er for liten og ingen for stor. Det er dagene som kommer og går som er livet.

I Rammeplanen for barnehagen (2017) står verdier sterkt. Verdier er knyttet til relasjoner, leik og natur. Denne rammeplanen er mer tydelig enn tidligere planer. Men likevel er den en «ramme» som gir rom for tolkninger. Derfor er det viktig at vi i barnehagen gir den vår mening ut ifra fagkunnskap, erfaringer og etiske vurderinger.

Voksenrollen er av stor betydning for barns trivsel i barnehagen, og for hvor godt samarbeidet med foreldre/foresatte blir. Gode relasjoner skaper tilknytning, trivsel og fremmer selvværd, noe som fører til økt læring.

Vi skal skape en relasjonell forståelse av barns deltagelse og medvirkning. Barnas evne til å yte motstand skal stimuleres som et ledd i å medvirke i eget liv. Ved å ta vare på dette, vil barnas evne til å håndtere motgang styrkes (Berit Bae).

Foreldre er barnehagens viktigste samarbeidspartner. Gjennom daglig kontakt og mer formelle møter som foreldremøter, samtaler og forskjellige arrangement, er foreldrene i samarbeid med personalet med på å forme barnas barnehagehverdag. Barnehagen er sammen med foreldrene med på «å lage grunnmuren» for barnas utvikling. Derfor ønsker vi at foreldrene vil ta aktivt del i diskusjoner om innhold og metoder i barnehagen. Foreldrenes innspill vil komme frem i avdelingenes månedsplaner.

ÆRER er en rød tråd i vårt daglige arbeid

- Ærlighet - viktig for å skape tillit
- Raushet – å lytte til, tenke det beste, unne andre, og ikke dømm
- Engasjement – å være bevisst deltagende i barnas behov for trygghet, leik og aktiviteter
- Respekt – å møte andre mennesker med samme aktelse som vi selv vil bli møtt

PLANER

Alle barnehager er pålagt å utarbeide en planer over innhold, mål og metoder for virksomheten. Planene skal bygge på Lov om barnehager og Rammeplan for barnehagen. Barnehagene velger selv hvilke planer som er mest hensiktsmessig, men det har blitt mer og mer vanlig å ha en årsplan som gjelder for barnehageåret og en virksomhetsplan som går over flere år. Begge planene er utarbeidet med tanke på at de skal være et godt arbeidsredskap for personalet. De skal også gi nyttig informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til foreldre, eier og andre interesserte. Virksomhetsplanen definerer hvordan vi skal jobbe, og er vår tolkning av barnehagelov og rammeplan ut fra vår fagkunnskap, erfaring og etiske vurderinger.

Årsplanen er et mindre dokument som deles ut hver høst, og gjelder for barnehageåret. I årsplanen finner man faktaopplysninger om barnehagen, informasjon om hva som skjer gjennom året, verdier og visjon og mål for perioden. Årsplanen må sees i sammenheng med virksomhetsplanen.

I årsplanen finner man faktaopplysninger om barnehagen, informasjon om hva som skjer gjennom året, tema, visjon og mål for perioden.

Årsplanen vår er utgangspunktet for samarbeid med foreldre, og deres mulighet for å kunne påvirke innholdet i barnehagen.

Årsplanen er grunnlagsdokumentet for oss som jobber i Egga barnehage, og godkjennes av samarbeidsutvalget i barnehagen.

Hver avdeling har i tillegg sin egen månedsplan med utgangspunkt i årsplanen, som blir utarbeidet av pedagogisk leder i samarbeid med resten av personalet på avdelingen. Denne tar utgangspunkt i barnas interesser, planverk og barnehagens tradisjoner, i tillegg til at den evaluerer den forrige måneden. Planen blir delt ut til foreldre digitalt, i tillegg til at den kan bli delt ut i papirversjon dersom det er noe spesielt.

I tillegg har avdelingene egne arbeidsplaner for uka/måneden. Denne er et konkret arbeidsdokument for personalet og beskriver nærmere hva som skal skje. Ukeplanen blir bestemt ut fra hva vi skal oppnå i løpet av en periode (jfr. årsplan og virksomhetsplan), og hva som er realistisk med tanke på tid og ressurser.

BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng, og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Barnehagens fysiske miljø skal være trygt og utforskende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. I barnehagen skal alle barn oppleve å bli sett, hørt, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Dette betyr at vi skal:

- ✓ Ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile
- ✓ Legge til rette for at barna kan knytte seg til personalet og til hverandre
- ✓ Sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen
- ✓ Møte alle barn med åpenhet, varme og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn
- ✓ Være lydhør for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet
- ✓ Støtte og oppmuntre barna til å vise omsorg for andre og til selv å kunne ta imot omsorg
- ✓ Bidra til at barna kan utvikle tillit til seg selv og andre.

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Vi skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd, og forebygge krenkelser og mobbing. Barnehagen skal være ett trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang og håndtere utfordringer, og bli kjent med egne og andres følelser. (jfr. Rammeplan for barnehagen)

Barnehagen skal ivareta barnas behov for leik

Leiken skal ha en fremtredende plass i barnehagen, og leikens egenverdi skal anerkjennes. Leiken er «det naturligste i verden» for barn, og barn leiker fordi det er artig! - Ikke for å lære noe. Likevel lærer de mye gjennom leik. I barnehagen skal vi gi gode vilkår for leik, vennskap og barnas egen kultur. Barnehagen skal bidra til at alle barn skal oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom leik – alene og sammen med andre. Deltakelse i leik og det å ha venner er viktig for barns trivsel «her og nå». Gjennom deltakelse i sosial rolleleik får barnet sosial, emosjonell og språklig stimulering og læring. Samhandling i leik kan forebygge senere psykososiale vansker og samhandlingsvansker f.eks. i skolen og i arbeidslivet (jfr. Ellen B. Ruud, 2010). Dette betyr at vi må

- ✓ Organisere rom, tid og leikemateriale for å inspirere til ulike typer leik både inne og ute
- ✓ Bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for leik og legge til rette for utvikling av leiketemaer
- ✓ Fremme et inkluderende miljø der alle barna kan delta i leik og erfare glede i leiken
- ✓ Observere, analysere, støtte, delta i og berike leiken på barnas premisser
- ✓ Veilede barna hvis leiken medfører uheldige samspillsmønstre

Barnehagen skal fremme danning

I barnehagen skal barna få støtte til å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen. I dannelsesprosessen utvikles kunnskap, verdier og holdninger gjennom dialog hvor alle anerkjennes som selvstendige mennesker med følelser og tanker. Slik lærer barna å tenke selv, søke kunnskap og reflektere. Dette legger grunnlaget for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i et demokratisk fellesskap. Barna skal få delta i beslutningsprosesser, og de skal støttes i å uttrykke synspunkter.

Barnehagen skal fremme læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leike, utforske, lære og mestre. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Vi skal legge til rette for et læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring (jfr. Rammepplan for barnehagen). Vi har et helhetlig syn på læring som innebærer meningsfulle aktiviteter der barn lærer gjennom det de gjør og interesserer seg for.

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Vi ønsker at alle barn skal føle seg betydningsfulle for fellesskapet, og oppleve et positivt samspill med andre barn og voksne. Vi vil legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap gjennom felles erfaringer, og nok tid til leik - både ute og inne. Vi vil støtte dem i balansen mellom å ivareta egne behov, og det å ta hensyn til andres behov.

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Kommunikasjon er viktig for alle sider av barnas utvikling, og barn har mange ulike måter å kommunisere på, både verbalt og nonverbalt. Vi vil støtte barna i et språkstimulerende miljø preget av anerkjennelse uavhengig av kommunikasjonsmåte, og vi vil la barna delta i aktiviteter som fremmer språkutvikling og kommunikasjon. Våre ansatte er språklige rollemodeller, som benevner og hjelper barna til å utvide eget ordforråd.

BARNES MEDVIRKNING

«Barnehagen skal ivareta barns rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet» (Rammeplan for barnehagen).

Vi tenker at barn vet best hvordan det er å være barn i barnehagen. Det er de som er «sakkyndige». Barna har rett til å gi uttrykk for sitt syn på hverdagen vår.

Barns medvirkning handler ikke om å alltid kunne velge, men om å delta i en barnehagehverdag der voksne er interessert i det barna gjør og deres erfaringer og opplevelser.

Personalet observerer, er til stede og har gode samtaler med barna, der de kan uttrykke hva som oppleves meningsfullt i barnehagen. Alle barn må få erfare at barnehagen er deres arena hvor de får påvirke sin egen hverdag, blir spurt, blir lyttet til og blir akseptert som kompetente.

Medvirkning betyr også for oss at vi ikke lager så detaljerte planer, og at vi lager planer ut ifra barnegruppas interesser, slik at barna kan være med på å innvirke på hva og hvor lenge vi holder på med samme tema.

En god dialog mellom foreldre og barnehagen om hva barna er opptatt av og hva vi holder på med i barnehagen er også viktig for oss. Det betyr at månedsplanene våre også vil inneholde evalueringer av hva vi har holdt på med.

Kvalitet er subjektivt og relativt, og det betyr at det er barna, foreldre og personalet som må legge mening i kvalitetsbegrepet.

PROGRESJON

Def: en arbeidsmåte, en måte å tenke på, en måte som utvikler en lyttende medforsker og en reflekterende holdning mot barn og deres arbeid, men også mot eget arbeid og egne læreprosesser. (Aud Eli Kristoffersen, 2004)

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barna skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. (Jfr. Rammeplan for barnehagen)

I løpet av de årene barna går i barnehagen skal de oppleve mestring. Samtidig er det viktig at barna får oppgaver som gir dem muligheter til å lære nye ting som utvikler både selvtillit og selvfølelse. Barna må få ulike utfordringer og de skal oppleve at de lærer stadig mer, og vi må finne en balanse mellom det å oppleve mestring og å kunne strekke seg etter nye mål. Progresjon skal følge barnet, og ikke en bestemt aldersgruppe. Tema barna jobber med er tilpasset alder og modning, og de kan møte samme tema senere, men med nye oppgaver og læring ut fra deres ståsted.

Noen aktiviteter hører til de ulike aldersgruppene, f.eks. å være med på ulike turer.

Alle barn vil få tilbud om det samme, men ikke hvert år. Det skal være en forskjell på hva en 1-åring, 3-åring og hva en 5-åring får oppleve/delta på. Barna må ha noe å glede seg til og se frem mot. Barn lærer ulikt og de har ulike erfaringer med seg.

FAGOMRÅDER

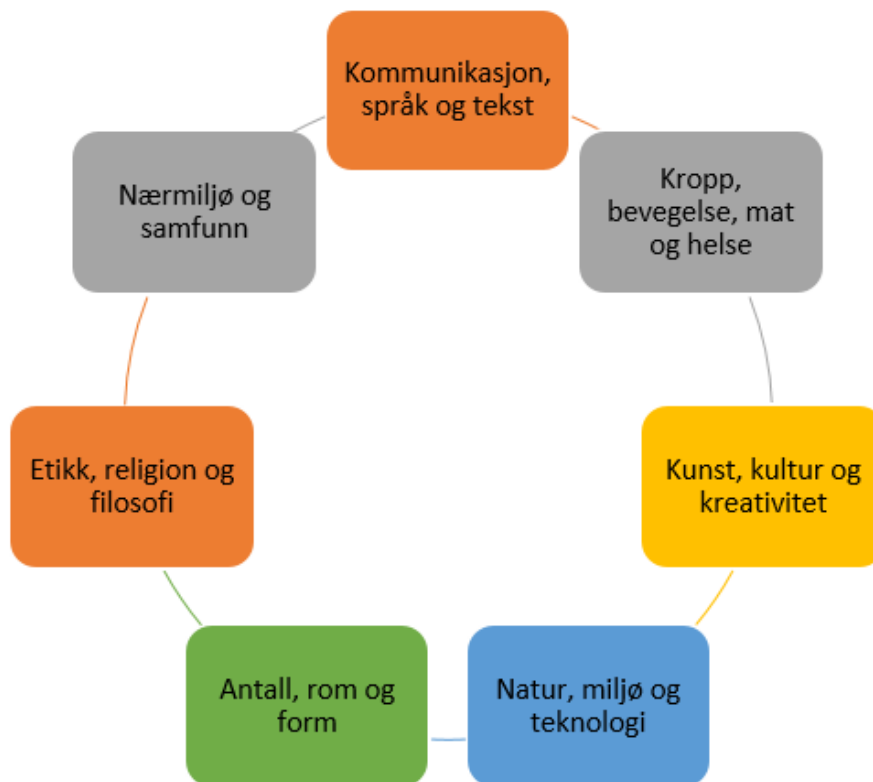
«Rammeplan for barnehagen» (2017) definerer 7 fagområder barnehagen skal jobbe etter. Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse.

Fagområdene ses i sammenheng, og alle fagområdene er en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barnas lek danner et viktig grunnlag for arbeidet med fagområdene, og barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter.

Fagområdene vil sjeldent opptre isolert, og flere fagområder vil ofte være representert samtidig i prosjekter og tema, og i hverdagsaktiviteter og på turer.

At barna får rike, felles opplevelser og får kunnskaper på mange forskjellige områder, er også en forutsetning for at det skal bli god lek og for å få et godt samspill mellom barna.

Fagområdene sikrer den formelle læringa, ved at barna får grunnleggende kunnskaper innenfor de enkelte fagene i løpet av sine år i barnehagen. Fagområdene er i stor grad de samme som barna senere møter som fag på skolen.

Kommunikasjon, språk og tekst

Gjennom arbeidet med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst, og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling (Jfr. Rammeplan for barnehagen)

I løpet av årene i barnehagen skal barna få:

- Bli kjent med lyder og rytmer
- Bli kjent med bøker, sanger og hverandre
- Bli kjent med enkle eventyr
- Observere, lytte, erfare, sette ord på ting, rim og regler, bildebøker og leik
- Bli lest for
- Benevne følelser og bruke talespråket mer aktivt
- Skille ut enkle lyder
- Leke rolleleik
- Øve på å følge enkle instruksjoner
- Lære primærfarger
- Bli kjent med bokstaver, symboler og tall
- Leke og tøyse med språket
- Øve på å holde oppmerksomheten.
- Spille spill og øve på turtaking
- Uttrykke egne meninger, men også se seg selv i gruppa
- Benevne sosiale ferdigheter
- Øve på å sortere og kategorisere
- Leikeskriving, leike med lyder og bokstaver
- Lære å rime på egenhånd
- Øve på å fortelle og gjenfortelle
- Videreutvikle rolleleiken
- Skrive navnet sitt
- Ha kjennskap til alfabetet og tall. Kjenne igjen noen bokstaver og tall
- Ordleiker og enkle stavelser
- Skape en tekst fra opplevelser, bilder eller tegninger som voksne skriver ned
- Vitsler og gåter
- Bruke fortsettelsesbøker, fortellinger og sagn
- Utøve gode sosiale ferdigheter og konfliktløsning

Kropp, bevegelse, mat og helse

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære, og fysisk og psykisk helse. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser. Gjennom arbeidet med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt (Jfr. Rammeplan for barnehagen)

Måltidet i barnehagen er en viktig og god arena for å skape matglede og fellesskap. Måltidet er en sosial arena, der det foregår møter mellom barn, og mellom barn og voksne. Mat og måltid kan integreres i alle fagområdene i rammeplanen. Ansvar for å lage varmmåltidet ruller på avdelingene.

I løpet av årene i barnehagen skal barna få:

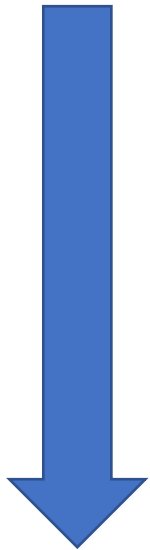
- Få kjennskap til ulike smaker og konsistenser
- Lære å spise og drikke selv
- Utforske uteområdet vårt
- Få utfolde seg grovmotorisk
- Benevne kroppsdelene og lære litt om egen kropp
- Bevegelsesanger
- Hinderløype ute og inne
- Selvstendighetstrening
- Øve på å smøre maten selv
- Øve på finmotoriske aktiviteter
- Øve på kroppslig mestring, f.eks. påkledning, håndvask, bleieslutt, gå turer i variert terreng
- Mye utetid
- Klippe og perle
- Fast turdag med sekk og økende utfordringer
- Beherske av- og påkledning, og ha en forståelse for hva en må ha på seg i forhold til været
- Øve på å tørke seg selv på do
- Kjennskap til hva som er sunn mat som kroppen har godt av å spise for å være i aktivitet
- Snakke om, og vise respekt, for ulikheter for hvem vi er og hva vi greier/mestrer
- Fotballkamp mot Tollmoen barnehage for skolestarterne før skolestart

Kunst, kultur og kreativitet

Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid. Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. Barnehagen skal legge til rette for samhørighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk. I arbeidet med fagområdet skal personalet stimulere barnas nysgjerrighet, utvide deres forståelse og bidra til undring, undersøkelser, utprøvinger og eksperimentering (Jfr. Rammeplan for barnehagen)

I løpet av årene i barnehagen skal barna få:

- Bli kjent med tradisjonelle barnesanger
- Bli kjent med ulike formingsmateriell
- Få mulighet til å uttrykke seg estetisk
- Bli introdusert for enkle instrumenter
- Få erfaring med ulike rytmer og bevegelser
- Få erfaringer med enkle dramatiseringer ved hjelp av figurer og flanellograf
- Bli kjent med enkle eventyr som f.eks. bukkene bruse og gullhår.
- Utvikle repertoaret av barnesanger
- Bli kjent med flere eventyr
- Bli bedre kjent med ulike malings- og malingsteknikker
- Få mer kunnskap om farger og fargeblanding
- Forme figurer ut fra eventyr, tema og barns interesser
- Delta på lesestund på biblioteket
- Bli kjent med gamle barnesanger, f.eks. Prøysen- og M. Munthe-sanger
- Forme bokstaver og tall med ulike materialer
- Få kjennskap til en internasjonal kunstner, se på bilder/ internett m.
- Utvide repertoaret av både gamle barnesanger og nye sanger
- Få erfaring med å lage animasjonsfilm.

Vi har kunstutstilling i slutten av barnehageåret, hvor barna får vist frem noe av det vi har gjort i løpet av året.

På kunstutstillinga har vi faste teknikker barna bruker ut ifra alder, men også med flere varierte produkter;

1-2-åringene deltar fast med fingermaling

2-3-åringene deltar fast med melismaling

3-4-åringene deltar fast med trykkteknikker

4-5-åringene deltar fast med fargeblandingsbilder

5-6-åringene deltar fast med sitt eget kunstverk, tolket etter en kunstner

Natur, miljø og teknologi

Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen, og legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring. Barnehagen skal også legge til rette for at barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper (Jfr. Rammeplan for barnehagen).

Vi har forskerdager, der vi har små og større eksperimenterer utfra tema/årstid. Barnehagen bruker også i perioder Norsk friluftslivs opplegg der «Ugla» sender brev til barna og forteller om, eller gir oppgaver om bl.a. allemannsretten, søppel i naturen og der vi til slutt blir naturvakter.

-
- Bli kjent med, og utforske barnehagens uteområde
  - Få erfaringer med ulike værtyper.
  - Få erfaring med konstruksjonsleik som duplo og treklosser
  - Få kjennskap til dyr, planter og trær som er i barnehagens nærområde
  - Utforske barnehagens nærområde på turer.
  - Få kjennskap til årstidene vi har
  - Få erfaringer med magneter på ulike underlag
  - Få kunnskap om enkel søppelsortering som plastikk, papir, mat og restavfall.
  - Få erfaringer med vann i ulike former
  - Få mer kunnskap om planter og dyr/insekt, fiske- og fuglesorter vi har i Meråker
  - Utvikle konstruksjonsleiken med lego og jovo m. m
  - Gjennomføre enkle eksperimenter
  - Lære å spikke
  - Kroppsbevissthet
  - Tekstskaping om dyr/ fisker/ fugler eller planter.
  - Få erfaringer med saging og snekring
  - Fiske/ isfisketur.
  - Ulike typer eksperimenter
  - Livssyklus
  - Få erfaringer med smartboard

Antall, rom og form

Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Arbeidet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning, og det omfatter også lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling (Jfr. Rammeplan for barnehagen)

I løpet av årene i barnehagen skal barna få:

- Telle ved måltidene, i samlingsstund og i leiken.
- Utforske bøker med tall og symboler.
- Få erfaring med benevnelser av form og farger på leiker i hverdagen
- Leik med bokstaver før frokost, når ordensbarn skal velges.
- Telle bokstaver i navn og se på former og retninger på bokstaver.
- Erfaring med begynnende sortering og kategorisering.
- Erfaring med orientering, avstander, retninger og størrelser.
- Bli kjent med regelleiker
- Jakte på former og lengder
- Undre seg over matematiske sammenhenger

Etikk, religion og filosofi

Fagområdet er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på, og preger verdier, normer og holdninger. Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi. Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål skal barn få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar (Jfr. Rammeplan for barnehagen).

I løpet av årene i barnehagen skal barna få:

- Vise hverandre omsorg, være god mot hverandre
- Lære å hilse hei / ha det.
- Lære å takke for maten.
- Lære å ta hensyn til hverandre, turtaking, begynnende konfliktløsning.
- Kjennskap til ulike bordvers.
- Deltar i markeringer av jul og påske.
- Lære å ha respekt for hverandre.
- Konfliktløsning.
- Utvikle evnen til å stille spørsmål, undre seg og resonnere.
- Videreutvikle det de har begynt å lære i samspill med andre og om empati.
- Kjennskap til noen høytider og tradisjoner
- Lære å sette sine egne behov til side, og handle til beste for andre.
- Respektere og akseptere mangfoldet blant oss.
- Gi rom for undring og gode samtaler
- Få kjennskap til luciafeiring.
- Dramatisere Julekveldsvisa på adventssamling i kirka.

Nærmiljø og samfunn

Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få begynnende kjennskap til menneskerettighetene. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden (Jfr. Rammeplan for barnehagen).

Barnehagen er med i Forut sin barneaksjon, der vi blir kjent med ett eller flere barn fra ulike land. Denne aksjonen avsluttes med en «fest» der foreldre er invitert.

I løpet av årene i barnehagen skal barna få:

- Bli kjent og trygg på egen avdeling og uteområdet.
- Små turer i nærmiljøet etter hvert.
- Bli kjent med hele uteområdet i barnehagen og nærmiljøet.
- Se på endringer i naturen.
- Bli kjent med "Tarkus" og «Lyset» og hvordan vi oppfører oss i trafikken.
- Lære om naturvern og sortering av søppel.
- Bli bedre kjent med biblioteket, ha noen lesestunder der.
- Få kjennskap og kunnskap om noen av dyrene som vi har i nærmiljøet.
- Utvide den kjennskap og kunnskap om dyrene vi har i nærmiljøet.
- Bli kjent med, og benytte seg av noen av nærmiljøets ressurser

IKT

Barnehagens digitale praksis skal bidra til lek, kreativitet og læring. Barna skal ikke være passive mottakere, og personalet skal være aktive sammen med barna. Digitale verktøy skal brukes med omhu, og det skal brukes best mulig, ikke mest mulig. Bruk av digitale verktøy omtales overordnet for alle fagområdene, og det er også spesifisert i flere fagområder. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier (Jfr. Rammeplan for barnehagen).

Aktuelle nettsteder er

<https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/profesjonsfaglig-digital-kompetanse/>

<http://www.iktplan.no/>

I løpet av årene i barnehagen skal barna få:

- Få kjennskap til ulike tekniske hjelpemidler.
- Få være med når de voksne bruker datamaskin, kopimaskin, iPad o.l.
- Ta bilder med digitalkamera.
- Være med på å skrive ut bilder og fortelle hva de ser
- Få mer erfaring med tekniske hjelpemidler
- Fotograferer og dokumentere barnehagehverdagen sin.
- Lage plakat, bildecollage e.l.
- Få erfaring med kreative og varierte app`er på iPadden.
- Få erfaring med lyd og lydopptak.
- Skape og produsere en digital fortelling (juleevangeliet)
- Få anledning til å bruke ipad, smartboard o.l. til leikeskriving, lek med tall og symboler, tegning osv.

TRAFIKK

Egga barnehage er godkjent som trafikksikker barnehage, en utmerkelse gitt av Trygg Trafikk. Meråker kommune arbeider også for å bli godkjent som en trafikksikker kommune. Godt trafikksikkerhetsarbeid skal bidra til å gi kommunen godt omdømme, færre skader og fornøye innbyggere. Barnehagen bruker Trygg Trafikk sin hjemmeside og Barnas trafikklubb sin nettbaserte trafikklubb og opplegg med både trafikkløset «Lyset» (og Tarkus) som læringsmetode. Personalet rygger alltid inn til parkering, og vi vil at foreldre også rygger inn mot gjerdet hvis dere ikke parkerer ute på parkeringsplassen ved levering og henting i barnehagen. Vi leverer også ut info til foreldrene ved oppstart, og det er tema på foreldremøter. Vi ønsker et godt samarbeid med foreldrene slik at vi sammen får en trafikksikker hverdag for våre barn.

FYSISK AKTIVITET OG KOSTHOLD

«Personalet skal bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskaper når det gjelder kost, hygiene, aktivitet og hvile» (jfr. Helsemyndighetenes retningslinjer for mat og måltider i barnehagen)

Det er viktig å legge til rette for at barna får regelmessige måltider etter anbefalte tidsintervaller.

Barna skal oppleve gode måltider med vekt på sunn og variert mat, ro og trivsel.

Med sunn og variert mat mener vi at det av og til er lov til å spise mat som inneholder sukker og fett. Det er da vi lærer barna å ha et normalt forhold til mat.

Vi serverer havregrynsgrøt til frokost 2 dager i uka, har påsmøringsmåltid 2 dager i uka og 1 dag med varmmåltid til lunsj. Melk og vann serveres til alle måltid. Grønnsaker på/til brødiskiva er også et tilbud når vi har smøremåltid

Frukt og/eller grønnsaker serveres ca. 14.30 hver dag, og man kan fylle på fra matpakka om man er ekstra sulten.

Vår erfaring er at de fleste barna er fysisk aktive i barnehagen hvis vi legger til rette for det, både inne og ute. Vi er heldige som har et kjempestort uteområde som innbyr til fysisk aktivitet. I tillegg har vi Vardetun og friidrettsbanen samt et kjempeflott turterreng rett utenfor gjerdet vårt. Vi skal hver dag ha en eller annen form for tilrettelagt fysisk aktivitet, f.eks. hinderløype inne eller ute, sangleiker, sykling, ball-leiker, ball-spill, ski, turer, klatring, herje-leik, dans osv. Og vi har nesten hver dag minst ei gruppe ut på tur.

Samtidig skal vi også legge til rette for de barna som trenger å hvile i løpet av dagen får det.

Vi ønsker at barna skal få en positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring, at de opplever glede og mestring gjennom både sommer- og vinteraktiviteter.

BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Rammeplanen fremhever at barnehagen har en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for et mer bærekraftig samfunn. Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden. Å gi barna et godt forhold til naturen er en god forutsetning for å bli opptatt av miljø og bærekraft og naturens egenverdi.

Like viktig er det også at barna får erfaringer med, og en identitet som, en som kan handle i tråd med etiske verdier – en som, sammen med andre, kan endre urett og kan forandre uheldige praksiser og skape nye.

Fra jord til bord

På våren begynner vi å så grønnsaker i barnehagen, som vi høster, smaker og spiser utover sesongen. Vi sår bl.a. sukkererter, gulrøtter og potet.

Vi forsøker å la barna få et eierforhold til det som blir sådd, og på den måten tror vi at det blir lettere å smake på vekstene også.

På høsten sanker vi også bær som vi bruker til både brødmat og varmmat utover året.

SOSIAL KOMPETANSE

I Rammeplan for barnehagen står det at sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre, og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. Dette henger godt sammen med barnehagens hovedmål og vårt hovedtema. Arbeidet vårt med Mitt Valg vil også støtte opp under dette. Mitt Valg er et program i Sosial og Emosjonell Læring (SEL) og som bygger livsmestring og en god psykisk helse. Kommunestyret i Meråker har vedtatt at barn og unge i vår kommune skal bruke dette programmet. Mitt Valg gir barn og unge verktøy til å håndtere tanker, følelser, tenke kritisk, sette grenser og skape gode relasjoner til seg selv og andre. Læringen skjer gjennom lek, aktivitet, øvelser, gode samtaler og refleksjoner. Bruk av Mitt Valg bidrar til å forebygge krenkelser, mobbing og utenforskap. Mitt valg har også et eget Foreldre-program som foreldre i barnehagen får tilgang til. www.foreldrerommet.no

Robuste barn

Robuste barn reiser seg igjen, etter å ha falt.

Robuste barn har en hverdagsbalanse hvor de får passe mye aktivitet og passe mye hvile.

For å få robuste barn må barna få prøve, teste, feile, snuble, falle, reise seg, prøve igjen, -og igjen, -og igjen. De må lære å holde ut, og få en tro på at de klarer.

På denne måten kan de finne ut av hvem de er, hva de liker og hva de ikke liker.

Når barna er robuste har de motstandskraft, hvor de klarer å si ifra og gjøre motstand, men de klarer også å høre på egne følelser og kjenne på egne begrensninger.

Vi ønsker å hjelpe barna til å lære å stå i stormen, og reise seg igjen dersom livet blåser dem over ende.

LIKEVERD, MANGFOLD OG TOLERANSE

Vi har ulike kulturer i barnehagen vår. Alle har sin livshistorie, sine vaner, sine holdninger, sitt utseende og sine relasjoner. Alle er unike, alle har ulike behov. Og alle er like mye verdt. Når mangfoldet møtes med nysgjerrighet og velvilje, beriker de og inspirerer de til et spennende fellesskap. Alle skal bli positivt bekreftet for den de er. Mangfold er det normale i barnehagen. Vår pedagogiske plattform bygger på likeverd mellom: barn og voksen, foreldre og ansatte, kvinner og menn, ansatte, unge og gamle, etnisitet og religioner. Vi vil jobbe aktivt for et mangfold blant våre ansatte både når det gjelder alder, kjønn, utdanning, etnisitet og religion, slik at barnehagen gjenspeiler samfunnet barna vokser opp i.

Barnehagen har et eget opplegg for samisk kulturformidling. Barna skal få kjennskap til den samiske kulturen, og en del samiske ord og tall. Det vil også bli laget noe samisk mat. Vi har ekstra fokus på dette i et par uker frem til 6. februar, som er samefolkets dag.

I oktober har vi internasjonal uke i barnehagen. Her blir vi bedre kjent med de nasjonaliteter som finnes i barnehagen vår. Barnehagen bruker også Forut sitt pedagogiske opplegg for å lære om barn i andre land

OMSORG OG DANNING

Omsorg i barnehagen handler både om relasjoner mellom personalet og barna, og om barns omsorg for hverandre. Omsorg er å gi varierte utfordringer og rom for meningsfylte aktiviteter. Vi skal tilby et miljø preget av glede, humor, kreativitet og omtanke. Omsorgsforpliktelsen stiller krav til personalet om oppmerksomhet og åpenhet overfor det unike hos hvert enkelt barn, og det unike i situasjonen og gruppa. Med omsorg leder og veileder vi neste generasjon, og her overføres verdier, normer, tanker, uttrykks- og handlingsmåter. Barnehagens innhold skal bygge på et helhetlig læringssyn hvor danning, omsorg, lek og læring står sentralt. I barnehagen er lek og læring, og det å ta hensyn til hverandre forutsetninger for barns danning. Dette ser vi i samspill barn-barn, barn- voksen og voksen-voksen. Danning gir assosiasjoner både til det som skjer i barnets samspill med omgivelsene, og til den oppdragelsen som skjer i barnehagen. Danning er en kontinuerlig prosess som forutsetter refleksjon. I barnehagen er gjensidige samhandlingsprosesser i lek og læring og hensynet til hverandre forutsetninger for barnets danning (jf. T. Moser, danning i barnehagen). Danning er mer enn utvikling, mer enn læring, mer enn omsorg, mer enn oppdragelse og mer enn sosialisering. Samtidig rommer danning alt dette (Rammeplanen for barnehagen s.15).

Vi ønsker at barna skal utvikle en god selvfølelse (resiliens) slik at de bedre kan klare ulike belastninger/ livskriser i livet. Jfr. Barnehagens hovedmålsetting. Vi vil styrke og utvikle sterke sider hos barnet, slik at det opplever mestring og motivasjon. Dette vektlegger vi i våre hverdagsaktiviteter, i foreldresamarbeid og gjennom tverretattlig samarbeid.

MOBBING

Rammeplanen spesifiserer at barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap via å «forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenking og uheldige samspillmønstre».

Mobbing kan defineres på ulike måter, men noen av fellestrekkene i ulike definisjoner er at

- ✓ Det dreier seg om negative, fysiske eller psykiske handlinger begått av en eller flere mot en annen
- ✓ Den som blir utsatt for erting, plaging eller utestenging, er lett tilgjengelig som del av et fellesskap han eller hun ikke har valgt selv
- ✓ Det er ubalanse i maktforholdet slik at det er vanskelig å forsvare seg

(Utdanningsdirektoratet: Barnas trivsel – voksnes ansvar)

Mobbing i barnehagen defineres ofte som «Barn utsettes for negative hendelser fra andre i leik og samspill, der de ikke opplever å være en betydningsfull person for fellesskapet» (Lund & Helgeland, 2015). I barnehagealderen snakker en ofte om at mobbeadferd er i oppstarten og kan stabiliseres dersom ingen voksne er våkne og griper inn. Blir adferden etablert, snakker vi om mobbing (Jfr Idsøe og Roland, 2017). Vi snakker ikke om mobbing ved vilkårlig erting, konflikter, enkelttilfeller av slåssing og utestenging som når for eksempel barn blir sinte på hverandre, tar leker fra hverandre eller blir sint for noe. Barnehagen bruker Lions pedagogiske opplegg «Mitt valg», som er et pedagogisk opplegg for utvikling av sosial og emosjonell kompetanse med fokus på forebyggende arbeid. Egga barnehage har en handlingsplan mot mobbing, hvor målene er

- ✓ Å ha et barnehagemiljø med nulltoleranse for mobbing både blant barn og voksne
  - Øke kunnskapen om forebygging og håndtering av mobbing i bhg
  - Et godt samarbeid med foreldre for å motvirke utestenging og mobbing
- ✓ Alle skal oppleve glede ved å være i barnehagen.
  - Alle barns skal ha venner og noen å leike med.
  - Skape et miljø der barn og voksne skal bli møtt med respekt, varme, anerkjennelse og oppmuntring og få oppleve seg selv som verdifulle (bygge selvtillit og selvbilde)

Handlingsplanen sier noe om hvordan de ansatte skal jobbe for å nå disse målene, og hvis vi oppdager eller får tilbakemelding fra foreldre om mobbing/mobbeadferd har vi prosedyre for hva vi skal gjøre. Barnehagen skal fremme positive handlinger og arbeide for at negative samhandlingsmønstre ikke utvikler eller fester seg. For å oppdage mobbing må de ansatte være til stede som gode rollemodeller, og samtidig observere barna og samspillet dem imellom. Som Dan Olweus (1994) sier: Det er bedre å gripe inn for tidlig enn for seint.

LIKESTILLING

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og ikke-diskriminering og bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn. Personalet reflekterer på møter våre valg av bøker, sanger, leiker og holdninger vi har i hverdagen.

OVERGANGER

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet skal få en trygg og god start i barnehagen (jfr Rammeplan for barnehagen).

Når et barn starter i barnehagen er det ofte barnets første store overgang i livet.

Barnehagene i Værnesregionen har felles oppstartsrutiner når barn skal begynne i barnehagen; Foreldre blir innkalt til en samtale i barnehagen før barnet begynner. Der får vi utveksla litt felles informasjon og bli bedre kjent og forberedt før barnet begynner i barnehagen. På denne måten kan vi tilpasse barnehageoppstarten til det beste for hvert enkelt barn.

Overganger skjer også innad i barnehagen, og da skal personalet sørge for at barn (og foreldre) får tid og rom til å bli kjent med ny avdeling/fløy. Vi bruker mye tid på våren for 'tilvenning på storbarn' for de som skal starte der etter sommerferien, slik at de blir kjent med både barn og personale når de skal bytte barnegruppe.

Barnehagene og Meråker skole har en felles plan for overgangen mellom barnehagen og skolen, dette for å legge til rette for å få til en trygg og god overgang til skolen, og eventuelt sfo.

Barnehagene har også en del felles treff, spesielt for skolestarterne, slik at de skal bli bedre kjent med hverandre før de begynner på skolen.

På den siste foreldresamtalen så avtales det med foreldrene om de ønsker at barnehagen skal gi noe informasjon over til skolen. Dette overførings skjemaet skrives på siste foreldresamtale sammen med foreldrene og ped. leder i barnehagen.

OBSERVASJON, VURDERING/EVALUERING OG PLANLEGGING

Planleggingen baseres på den kunnskap vi har om barn og barnegruppa i forhold til trivsel, læring og utvikling. Vurdering og evaluering er en vesentlig del av arbeidet vårt og bygger bl.a. på kontakt med foreldre, daglige observasjoner og samtaler med barna. Vi evaluerer hele tiden slik at hverdagen og våre pedagogiske opplegg skal være best mulig. Slik kan vi ta barnas opplevelser på alvor.

Å observere handler om å se, lytte, være til stede, ha tid og tålmodighet. Når man observerer, har man mulighet til å se ting fra ulike perspektiv. Observasjonsverktøyene som brukes i barnehagen gir oss en god oversikt over hvordan barna utvikler seg innen språk, matematikk, motorikk og hvordan de fungerer sosialt. Målet er at barnehagen skal fange opp og hjelpe barna slik at de får en best mulig utvikling ut ifra sitt eget ståsted.

PEDAGOGISK DOKUMENTASJON

Dokumentasjon er et middel for å få frem ulike oppfatninger og åpne for en kritisk og reflekterende praksis. Barns læring og personalets arbeid skal gjøres synlig som grunnlag for refleksjon over barnehagens verdigrunnlag og barnehagen som arena for lek, læring og utvikling (jfr. Rammeplan for barnehagen). Eksempler på dokumentasjons- og formidlingsverktøy er tekst, bilde, video, lyd, konkrete, utstillinger og nettet.

For at det skal bli pedagogisk dokumentasjon må vi aktivt bruke dokumentasjonen til å videreutvikle den pedagogiske praksisen. Dokumentasjonen må brukes til dialog og refleksjon både i personalgruppa og i barnegruppa, og vi må i personalgruppa reflektere omkring barnas læringsprosess. Vi må være bevisst på hva vi ønsker å formidle – og hvorfor.

Dokumentasjonen er et viktig redskap for å styrke vår profesjonsutøverrolle. Vi bruker planleggingsdager, personalmøter og avdelingsmøter til refleksjoner og dialoger. Vi reflekterer over ulike tema vi har i barnehagen, over praksisfortellinger og loggbøker og over bilder vi tar i barnehagen. Vi snakker med barna om ulike tema/opplegg vi har i barnehagen.

Gjennom foreldresamtaler og daglig kontakt med foreldrene synliggjør vi hva barnet opplever i barnehagen. Dette gjennom bl.a. fortellinger fra hverdagen, bilder (i papirformat), tekst eller produkter som barna har laget. Vi sender også fredagsbrev til foreldrene på Vigilo hver uke, med bilder og tekst.

Gjennom barnehagens facebookside synliggjør vi en del av praksisen vår overfor samfunnet,

FORELDRESAMARBEID

Et godt samarbeid mellom hjem og barnehage er viktig for å støtte barnets utvikling.

I tillegg til den daglige kontakten ved levering og henting av barn, har vi også foreldresamtaler to ganger pr år, og flere ved behov.

Hvis vi undrer oss over ett barn vil vi observere barnet i deres hverdag, og vi vil raskt drøfte dette sammen med foreldrene.

I Værnesregionen har alle som jobber med barn og unge, helsestasjoner, barnehager og skoler, en felles handlingsveileder som vi jobber ut fra; <https://varnes.betreinnsats.no/>

På høsten har vi også foreldremøte hvor vi, i tillegg til tema trafikk, har forskjellige tema og caser vi snakker om. Og hvor foreldre får informasjon om barnehagehverdagen.

Noe annet som er viktig for oss er treffene ved f.eks. lysfrokost, påskefrokost og sommerfest, hvor vi får snakke med foreldre på en mer uformell måte. Og hvor foreldre også får snakke med hverandre. Her har alle bedre tid, enn hva man ofte har i hverdagsstresset.

I barnehagen har vi også et samarbeidsutvalg som skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget forelegges saker som er viktige for barnehagens innhold og virksomhet, og for forholdet til foreldrene; som årsplan og driftsendringer.

Samarbeidsutvalgets foreldrerepresentanter velges på foreldremøter.

PERSONALET

Personalet er barnehagens viktigste ressurs, og personalgruppa har ulike ressurser, interesser og evner; f.eks. natur og friluftsliv, musikk, drama og forming, osv. Dette gjenspeiler seg også i barnehagehverdagen vår. Vi tror at det vi er interessert i og gløder for, det formidles til barna på en god og inspirerende måte. Vi har ulike aldersgrupper i barnehagen fra unge til godt voksne, kvinner og menn, fra kort fartstid til veldig lang fartstid. Og alle har vi den gløden og omtanken for barna «våre» som går her i barnehagen.